

استادبانک

نمونه سوالات همراه با جواب و

گام به گام کتاب‌های درسی

به طور کامل رایگان در

اپلیکیشن استادبانک

به جمع ده‌ها هزار کاربر اپلیکیشن رایگان استادبانک پیوندید.

[لینک دریافت اپلیکیشن نمونه سوالات استادبانک \(کلیک کنید\)](#)

* برای مشاهده نمونه سوالات دانلود شده به صفحه بعد مراجعه کنید.

۱- منابع و تحقیقاتی را که در این درس به آنها استناد شده است، استخراج و فهرست کنید.

« پاسخ »

یعقوبی (تاریخ یعقوبی) - ابن قتیه (الامامه و السياسه) - ابن هشام (سیره نبوی) - بلاذری (انساب الاشراف)

۲- دو مورد از دلایل موفقیت جنبش عباسیان را توضیح دهید.

« پاسخ »

تبلیغات آنها بسیار زیرکانه بود، آنها ابتدا مشکلات و معایب حکومت بنی امیه را می گفتند و پس از آن بدون اسم بردن از کسی مردم را به حکومت آل محمد دعوت می کردند.

۳- زمینه های سیاسی قیامها و جنبش های عصر اموی را با ذکر مثال شرح دهید.

« پاسخ »

شیعیان و پیروان حضرت علی (ع) و موالی و خوارج مخالفان امویان بودند.

۴- ترفندها و اقدام های تبلیغاتی و سیاسی معاویه را برای دستیابی به قدرت و تأسیس خلافت اموی فهرست کنید.

« پاسخ »

معاویه برای رسیدن به قدرت، خود خون خواه و وارث عثمان می دانست و همچنین با وعده حکومت شهرها و بذل و بخشش، عده ای از سیاستمداران زیرک همچون عمرو عاص را همراه خود کرد که باعث رهایی او از جنگ صفین شدند.

۵- عملکرد معاویه نسبت به تعهداتش در صلح با امام حسن (ع) را بیان کنید.

« پاسخ »

برخی از تعهدات معاویه:

الف) از دشنام به امام علی (ع) و آزار شیعیان او بپرهیزد. ب) جانشینی برای خود تعیین نکند. ج) براساس سنت نبوی عمل کند.

پس از هجرت امام به مدینه معاویه تمام تعهدات را زیر پا گذاشت و شیعیان را اذیت نمود.

۶- کدام اقدام خلفای اموی موجب ایجاد دودستگی میان امویان می گردید؟

(۱) قومیت گرایی

(۲) بیعت گرفتن همزمان برای دو فرزند خود

(۳) ترویج تفکر جبرگرایی

(۴) استفاده از زور در کسب قدرت

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برخی از خلفای اموی، همزمان برای دو پسر خود به عنوان ولیعهد بیعت می گرفتند. این اقدام موجب ایجاد دودستگی و زمینه ساز اختلاف و رقابتی شد که از دوران خلافت امویان را تزیف کرد.

۷- کدام خلیفه‌ی اموی دستور توقف فتوحات و منع اخذ جزیه از نومسلمانان را صادر کرد؟
 (۱) مروان بن محمد (۲) عبدالملک مروان (۳) عمر بن عبدالعزیز (۴) هشام بن عبدالملک

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در میان خلفای اموی، عمر بن عبدالعزیز، هشتمین خلیفه‌ی این سلسله، شیوه‌ای متفاوت در حکومت اتخاذ کرد و تصمیم گرفت که به کتاب خدا و سنت پیامبر عمل نماید. از این رو، اقدام به تغییر و اصلاحاتی کرد؛ از جمله دستور داد که فتوحات متوقف گردد و از نومسلمانان جزیه گرفته نشود.

۸- کدام گزینه، از جمله حکومت‌های محلی است که پس از مرگ آخرین ایلخان مغول و پیش از هجوم تیمور، در ایران به قدرت رسیدند؟

(۱) آل مظفر (۲) قراقویونلوها (۳) علویان طبرستان (۴) زیاریان

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول (۷۳۶ ق)، آغازگر چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود که تا زمان قدرت‌گیری تیمور ادامه یافت. در این دوره، علاوه بر خانزادگانی از خاندان چنگیز و سران مغول که بر سر کسب قدرت، رقابت و درگیری داشتند، چندین حکومت محلی غیرمغولی نیز در مناطق مختلف ایران به وجود آمدند. حکومت‌های شیعه‌مذهب سربرداران و سادات مرعشی مازندران و سلسله‌ی آل مظفر از جمله‌ی آنان بودند.

۹- روشی که سبب تضعیف خلفای اموی از درون مرکز خلافت گردید، کدام بود؟

- (۱) تبعیض نژادی‌های ناروا در بین مسلمانان سرزمین‌ها
- (۲) محروم شدن اقوام غیر عرب از حقوق اجتماعی
- (۳) بیعت گرفتن برای دو پسر خود به‌عنوان ولیعهد
- (۴) جزیه گرفتن از نو مسلمان در خراسان و مناطق دیگر

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برخی خلفای اموی، هم‌زمان برای دو پسر خود به‌عنوان ولیعهد بیعت می‌گرفتند. این اقدام موجب دو دستگی و زمینه‌ساز اختلاف و رقابتی شد که از درون، امویان را تضعیف می‌کرد.

۱۰- کدام فرد، مروان بن محمد، آخرین خلیفه اموی را به همراه بسیاری از اعضای خاندان وی از میان برداشت؟

- (۱) سفاح، اولین خلیفه عباسی
- (۲) هارون الرشید
- (۳) منصور، خلیفه عباسی
- (۴) ابومسلم خراسانی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ابومسلم خراسانی آنان را از میان برداشت.

- ۱۱- در دوران خلافت مأمون، «حسن بن سهل» کدام منصب را در اختیار داشت؟
 (۱) وزارت (۲) حکومت خراسان (۳) فرماندهی سپاه (۴) حکومت عراق

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مأمون با تدبیر و شمشیر ایرانیانی هم‌چون خاندان سهل و طاهر بن حسین (ذوالیمینین)، برادرش را شکست داد و خلیفه شد. پس از آن بود که فضل بن سهل به عنوان وزیر مأمون و حسن بن سهل در منصب حاکم عراق، صاحب قدرت و جایگاه رفیعی شدند.

- ۱۲- طارق بن زیاد و موسی بن نصیر، در کدام واقعه‌ی مهم تاریخ سیاسی اسلام نقش داشتند؟
 (۱) فتح مصر و شمال آفریقا به دست مسلمانان (۲) شکل‌گیری تشکیلات اداری امویان
 (۳) فتح اسپانیا به دست مسلمانان (۴) قیام عباسیان و سقوط امویان

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. یکی از مهم‌ترین فتوحات مسلمانان در زمان بنی‌امیه، فتح اسپانیا (اندلس) به دست سردارانی چون طارق بن زیاد و موسی بن نصیر بود.

- ۱۳- کدام گزینه، درباره‌ی روند گرایش ایرانیان به اسلام در دوران خلافت بنی‌امیه، درست است؟
 (۱) به دنبال بهبود موقعیت سیاسی و اجتماعی ایرانیان، گرایش به اسلام در ایران شتاب گرفت.
 (۲) تعدادی از دهقانان و دیگر بزرگان محلی و دسته‌های از جنگاوران، در این دوران مسلمان شدند.
 (۳) رفتار غیراسلامی برخی از حاکمان اموی، محدودیت‌ها و موانعی را بر سر راه گروهش به اسلام، ایجاد کرد.
 (۴) با روی کار آمدن سلسله‌های ایرانی در گوشه و کنار ایران، بیشتر ایرانیان مسلمان شدند.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رفتار غیراسلامی برخی از حاکمان اموی، محدودیت‌ها و موانعی را بر سر راه گروهش به اسلام ایجاد کرد. قرار دادن مسلمان غیرعرب در ردیف موالی و محروم کردن آنان از پاره‌ای حقوق اجتماعی و نیز گرفتن جزیه از نومسلمانان، از جمله‌ی این رفتارهای ناصواب بود.

- ۱۴- معاویه در صلح‌نامه‌ی خود با امام حسن (ع)، چه تعهدی درباره‌ی انتخاب جانشین پس از خود داد؟
 (۱) جانشین خود را از بنی‌امیه انتخاب نکند. (۲) امام حسن (ع) جانشین وی گردد.
 (۳) این امر را به شورا واگذارند. (۴) جانشینی به غیر از یزید و امام حسن (ع) برگزیند.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شروط صلح‌نامه‌ی امام حسن (ع) با معاویه: «رفتار معاویه بر اساس کتاب و سنت و سلوک خلفای سلف (پیشین) باشد، معاویه برای پس از خود جانشینی تعیین نکند و این امر را به شورا واگذارد، جان و مال و فرزندان مردم در امان بماند، معاویه در نهان و آشکار به بدخواهی علی و حسن و آزدن یاران ایشان نپردازد.»

- ۱۵- پس از کدام وقایع، فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت؟
- (۱) استقرار ابومسلم خراسانی در خراسان و تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی امیه
 - (۲) پیوستن ابومسلم خراسانی به جنبش و استقرار او در خراسان
 - (۳) مرگ هشام بن عبدالملک و پیوستن ابومسلم خراسانی به جنبش
 - (۴) تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی امیه و مرگ هشام بن عبدالملک

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پس از مرگ هشام بن عبدالملک و تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی امیه، فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت.

- ۱۶- حکومت امویان اندلس به دست چه کسی و در کدام شهر پایه گذاری شد؟
- (۱) هشام بن عبدالملک - غرناطه
 - (۲) عبدالرحمان بن معاویه - قرطبه
 - (۳) هشام بن عبدالملک - غرناطه
 - (۴) عبدالرحمان بن معاویه - قرطبه

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پس از سقوط خلافت اموی، یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمان بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد. او سرانجام موفق شد شهر قرطبه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آنجا پایه ریزی کند.

- ۱۷- کدام گزینه، از اقدامات امام سجاد (ع) در دوران امامت خود بر مسلمانان است؟
- (۱) پایه گذاری جریان وکالت در جامعه اسلامی
 - (۲) مبارزه با جریان های فکری منحرف و تربیت شاگردان توانمند
 - (۳) دعوت مردم به حمایت از قیام زید، فرزند ایشان، علیه حکومت ظالم اموی
 - (۴) جلوگیری از ورود پیروان مکتب اهل بیت به درگیری های بی حاصل و کم فایده

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. امام سجاد (ع) چهارمین امام شیعه، ضمن زنده نگه داشتن نام امام حسین (ع)، به بیان اهداف قیام کربلا پرداخت. ایشان هم چنین با جلوگیری از ورود پیروان مکتب اهل بیت به درگیری های بی حاصل و کم فایده، به صورت مدبرانه ای مانع نابودی شیعیان شد.

۱۸- کدام گزینه، مربوط به دوران حکومت معاویه است؟

- (۱) برخی از دیوانسالاران ایرانی به مناصب سیاسی و نظامی مهمی مانند وزارت، فرماندهی سپاه و حکومت شهرها و مناطق رسیدند.
- (۲) بیش تر شهرها و ولایات مختلف ایران یکی پس از دیگری به جنگ و یا صلح گشوده شد.
- (۳) ۵۰ هزار مردم جنگی عرب که به همراه اعضای خانواده، شمار آنان به چند صد هزار نفر می‌رسید، به داخل ایران کوچ کردند.
- (۴) حجاج بن یوسف ثقفی والی ایران و عراق شد و به ایرانیان، خواه مسلمان و خواه غیرمسلمان ظلم زیادی کرد.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در زمان معاویه ۵۰ هزارمرد جنگی عرب که به همراه اعضای خانواده، شمار آنان به چند صد هزار نفر می‌رسید، به داخل ایران کوچ کردند.

۱۹- کدام افراد، از جمله معروف ترین والیان اموی بودند که بر عراق و ایران فرمان راندند و به ایرانیان، خواه مسلمان و خواه غیرمسلمان ظلم زیادی کردند؟

- (۱) یوسف بن عمر - زیاد بن ابیه
- (۲) عمروعاص - حجاج بن یوسف ثقفی
- (۳) عمرو بن حمق - عبیدالله بن زیاد
- (۴) طارق بن زیاد - موسی بن نصیر

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. زیاد بن ابیه، پسرش عبیدالله، حجاج بن یوسف ثقفی و یوسف بن عمر از جمله معروف ترین والیان اموی بودند که بر عراق و ایران فرمان راندند و به ایرانیان، خواه مسلمان و خواه غیرمسلمان، ظلم زیادی کردند.

۲۰- در کدام شهر، برجسته ترین میراث اسلامی در عرصه علم و اندیشه، به وسیله مسلمانان تجلی یافت؟

- (۱) قاهره
- (۲) شام
- (۳) اندلس
- (۴) بغداد

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دوران حکومت مسلمانان در اندلس با شکوفایی اقتصادی و پیشرفت های شگرف علمی و تمدنی همراه بود. برجسته ترین میراث اسلامی اندلس در عرصه علم و دانش و اندیشه تجلی یافت و مسلمانان اندلسی نقش مؤثر و پویایی را در پیشرفت رشته های گوناگون علوم و معارف از قبیل تفسیر، حدیث، فقه، کلام، ابیات و پزشکی، داروسازی، و گیاه شناسی و ریاضیات، نجوم و مهم تر از همه فلسفه ایجاد کردند.

- ۲۱- مهم‌ترین تحولی که بعد از روی کار آمدن خاندان اموی به خلافت، در سرزمین‌های اسلامی به وجود آمد، کدام است؟
- (۱) موروثی کردن خلافت
 - (۲) تبدیل خلافت دینی به سلطنت
 - (۳) انتخاب دو پسر خود به عنوان ولیعهد
 - (۴) اخذ بیعت، با تهدید و اجبار

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مهم‌ترین تحولی که با خلافت خاندان اموی پدید آمد، فاصله گرفتن حکومت از اصول و ارزش‌های انسانی و اخلاقی مورد تأکید قرآن و پیامبر اسلام و تبدیل خلافت دینی به سلطنت بود. نشانه‌ها و آثار این تحول به شکل‌های مختلف در ابعاد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی دوران خلافت اموی ظاهر شد. معاویه نخستین خلیفه‌ای بود که برخلاف خلفای پیش از خود، با زور و غلبه نظامی، زمام امور را به دست گرفت.

- ۲۲- کدام گزینه، درباره‌ی جنبش «شعوبیان» درست است؟

- (۱) مبنای این جنبش، مبارزه‌ی سیاسی - نظامی با اعراب بود و اعضای آن به قیام‌های ضداموی و ضدعباسی می‌پیوستند.
- (۲) زمینه‌ی مناسبی را برای شکل‌گیری سلسله‌های ایرانی در مناطق شرقی ایران فراهم کرد.
- (۳) رهبران آن دارای ترکیبی از عقاید دینی و فلسفی اسلامی و غیراسلامی مانند زرتشتی، مانوی و مزدکی بودند.
- (۴) برخی از پیروان آن از طریق مقایسه‌ی زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بُعد اجتماعی و فرهنگی، گروهی از اندیشمندان، شاعران و نویسندگان ایرانی با سیاست تعصب و تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای امویان به مخالفت برخاستند و با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر، بر برابری تمامی اقوام تأکید می‌کردند. البته عده‌ای از آنان در این کار به افراط کشیده شدند و از طریق مقایسه‌ی زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند. اینان به شعوبیان معروف شدند.

- ۲۳- معاویه در صلحنامه‌ی خود با امام حسن (ع)، چه تعهدی درباره‌ی انتخاب جانشین پس از خود داد؟
- (۱) مانند خلفای پیشین جانشین انتخاب کند.
 - (۲) این امر را به شورا واگذارد.
 - (۳) جانشین خود را از بنی‌امیه انتخاب نکند.
 - (۴) امام حسن (ع) جانشین وی گردد.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شروط صلحنامه‌ی امام حسن (ع) با معاویه: «رفتار معاویه براساس کتاب و سنت و سلوک خلفای سلف (پیشین) باشد؛ معاویه برای پس از خود جانشینی تعیین نکند و این امر را به شورا واگذارد؛ جان و مال و فرزندان مردم در امان بماند؛ معاویه در نهان و آشکار به بدخواهی علی و حسن و آزدن یاران ایشان نپردازد.»

۲۴- کدام گزینه، از تحولاتی بود که با خلافت خاندان اموی در جهان اسلام به وقوع پیوست؟

- (۱) فتح ایران، شام و مصر
- (۲) فتح قسطنطنیه پایتخت روم شرقی
- (۳) مهاجرت اعراب به ایران برای نخستین بار
- (۴) توسعه‌ی نیروی دریایی و گسترش فتوحات در دریا

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. یکی از اقدام‌های برجسته‌ی امویان توسعه‌ی نیروی دریایی و گسترش فتوحات در دریا بود. بررسی سایر گزینه‌ها:
 ۱ و ۳) در زمان خلفای نخستین اتفاق افتاد.
 ۲) در زمان امویان سپاهیان مسلمان چندین بار شهر قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری روم را از زمین و دریا محاصره کردند، اما موفق به فتح آن شهر نشدند.

۲۵- کدام یک از امام بزرگوار (ع) نقش تعیین‌کننده‌ای در عرصه‌ی تعالیم اسلامی در مدینه داشت؟

- (۱) امام هادی (ع)
- (۲) امام حسن العسگری (ع)
- (۳) امام سجاد (ع)
- (۴) امام جواد (ع)

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با شهادت امام حسین (ع) امام به تنها پسر باقی‌مانده‌ی آن حضرت یعنی امام سجاد (ع) انتقال یافت. دوره‌ی امامت آن حضرت یکی از سخت‌ترین دوران برای اهل بیت و شیعیان بود. چهارمین امام شیعه، ضمن زنده نگه‌داشتن نام امام حسین (ع) به بیان اهداف کربلا پرداخت. عبادت فراوان و دعاها و مناجات دلنشین آن حضرت و رساله‌ی حقوق ایشان مشهور است. صحیفه‌ی سجادیه نیز نزد شیعیان جایگاه مهمی دارد. آن حضرت نقش تعیین‌کننده‌ای در عرصه‌ی تعالیم اسلامی در مدینه داشت.

۲۶- پس از کشته شدن عثمان، بیشتر سران امیه، به کدام اقدام دست زدند؟

- (۱) قدرت و نفوذ خود را برای در اختیار گرفتن شهرهای بیشتر ادامه دادند.
- (۲) با تحریک طلحه و زبیر علیه امام علی (ع) نقش مهمی در ایجاد جنگ جمل و خوارج داشتند.
- (۳) امویان پس از پیوستن به معاویه در شام با تمام قوا در جنگ صفین حضور یافتند.
- (۴) از بیعت با علی (ع) خودداری و به مخالفت با آن حضرت برخاستند.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. امویان در دوران خلافت ابوبکر و عمر بن خطاب در فتوحات مشارکت فعال داشتند از جمله دو پسر ابوسفیان یکی پس از دیگری به حکومت شام، این منطقه مهم منصوب شدند. در دوره‌ی عثمان حکومت شهرهای مهم و فرماندهی سپاه در فتوحات به‌عهده آنان بود. پس از مرگ عثمان بیشتر سران بنی‌امیه از بیعت با علی (ع) خودداری کردند آنان نقش عمده‌ای در جنگ داشتند و در جنگ صفین با تمام قوا از معاویه پشتیبانی کردند.

۲۷- حکومت امویان اندلس به دست چه کسی و در کدام شهر پایه‌گذاری شد؟

- (۱) عبدالرحمن بن معاویه - غرناطه
 (۲) هشام بن عبدالملک - غرناطه
 (۳) هشام بن عبدالملک - قرطبه
 (۴) عبدالرحمن بن معاویه - قرطبه

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پس از سقوط خلافت اموی، یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمان بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد. او سرانجام موفق شد شهر قرطبه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آنجا پایه‌ریزی کند (۱۳۸ ق).

۲۸- کدام افراد، از جمله سیاست‌مداران زیرک اما دنیاطلب بودند که معاویه با وعده‌ی حکومت شهرها و مناطق مختلف و بذل و بخشش فراوان از بیت‌المال، آنان را به خدمت گرفت؟

- (۱) حجر بن عدی - حجاج بن یوسف
 (۲) عمروعاص - عبدالرحمن بن اشعث
 (۳) مغیره بن شعبه - عمروعاص
 (۴) یوسف بن عمر - عبدالرحمن بن اشعث

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معاویه با وعده‌ی حکومت شهرها و مناطق مختلف و بذل و بخشش فراوان از بیت‌المال، عده‌ای از سیاست‌مداران زیرک اما دنیاطلب مانند عمروعاص و مغیره بن شعبه را به خدمت گرفت.

۲۹- حکومت خاندان اموی در کدام سرزمین، تا قرن پنجم میلادی مستقل از عباسیان ادامه یافت؟

- (۱) سوریه
 (۲) اندلس
 (۳) تونس
 (۴) مصر

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خاندان اموی با سرکوب شورش‌های داخلی و دفع حملات مسیحیان تا سال ۴۲۲ ق، به صورت مستقل از خلافت عباسیان، بر سرزمین اندلس حکومت کردند.

۳۰- در دوران حکومت بنی‌امیه، کدام گروه از مردم «موالی» نامیده می‌شدند؟

- (۱) غیرمسلمانان
 (۲) خاندان‌های قبیله‌ی قریش
 (۳) پیروان علی (ع)
 (۴) مسلمانان غیرعرب

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در زمان حکومت امویان، مسلمانان غیرعرب که «موالی» نامیده می‌شدند، موقعیت اجتماعی پایین‌تری نسبت به اعراب مسلمانان داشتند و از برخی حقوق سیاسی، اجتماعی و اقتصادی خود محروم بودند.

۳۱- در دوران کدام خلیفه‌ی مسلمانان، نفوذ و قدرت امویان بیش از حد افزایش یافت؟

- (۱) حضرت علی (ع) (۲) ابوبکر (۳) عثمان (۴) عمر

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. امویان (بنی‌امیه) از خاندان‌های قدرتمند و پرنفوذ قبیله‌ی قریش در عصر جاهلیت به شمار می‌رفتند. این خاندان از طریق تجارت و اداره‌ی برخی از مناصب کعبه، ثروت فراوانی اندوخته بودند. خاندان بنی‌امیه پس از فتح مکه، مسلمان شدند. امویان در دوران ابوبکر و عمر در فتوحات مشارکت فعال داشتند. در دوران خلافت عثمان که خود از خاندان بنی‌امیه بود، نفوذ و قدرت امویان بیش از حد افزایش یافت و حکومت شهرهای مهم و فرماندهی سپاه در فتوحات به عهده‌ی آنان بود.

۳۲- کدام یک از مناطق زیر، در سرتاسر دوران خلافت بنی‌امیه، صحنه مبارزه و جنبش اعتراضی مخالف حکومت اموی نبود؟

- (۱) حجاز (مکه و مدینه) (۲) مصر (۳) عراق (۴) ایران

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با وجود آن‌که معاویه و جانشینانش برای تحکیم حکومت خود از امکانات و ترفندهای سیاسی، نظامی، اقتصادی و تبلیغی مختلفی بهره می‌بردند، اما همواره با مقاومت و مخالفت‌های جدیدی روبه‌رو بودند. در سرتاسر دوران خلافت بنی‌امیه، مناطق مختلف جهان اسلام به ویژه عراق، حجاز (مکه و مدینه) و ایران صحنه‌ی مبارزه و جنبش‌های اعتراض مخالفان حکومت اموی بود و شیعیان و پیروان علی (ع) که به علویان معروف بودند به همراه موالی مهم‌ترین گروه مخالفان حکومت اموی را تشکیل می‌دادند.

۳۳- کدام فرد از نوادگان هشام بن عبدالملک پس از سقوط خلافت اموی، حکومت امویان را در شهر قرطبه در اندلس پایه‌گذاری کرد؟

- (۱) مروان بن محمد (۲) ولید (۳) عبدالملک (۴) عبدالرحمان بن معاویه

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پس از سقوط خلافت اموی، یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمن بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد. او سرانجام موفق شد شهر قرطبه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آنجا پایه‌ریزی کند. خاندان اموی با سرکوب شورش‌های داخلی و دفع حملات مسیحیان تا سال ۴۲۲ ق به صورت مستقل از خلافت عباسیان، بر سرزمین اندلس حکومت کردند. با تضعیف قدرت سیاسی امویان، مسیحیان به فرمانروایی مسلمانان بر آن سرزمین پایان دادند.

۳۴- یکی از اقدامات برجسته‌ی امویان در دوران خلافت معاویه کدام است؟

- (۱) توسعه نیروی دریایی و گسترش فتوحات
- (۲) فتح قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری روم شرقی
- (۳) تصرف کامل مناطقی از جنوب فرانسه
- (۴) خاتمه دادن به حاکمیت رومیان در دریای مدیترانه

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در زمان امویان، درگیری و جنگ‌های زیادی میان مسلمانان و سپاه امپراتوری روم شرقی اتفاق افتاد. حتی سپاهیان مسلمان چندین بار شهر قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری روم شرقی را از زمین و دریا محاصره کردند، اما موفق به فتح آن شهر نشدند. یکی از اقدامات برجسته‌ی امویان توسعه نیروی دریایی و گسترش فتوحات در دریا بود، معاویه این اقدام را به منظور فتح جزایر دریای مدیترانه و پایان دادن به حاکمیت مطلق رومیان بر آن دریا، انجام داد.

۳۵- با مرگ کدام خلیفه اموی و تشدید اختلاف و نزاع در بین خاندان بنی‌امیه، تبلیغات عباسیان افزایش یافت؟

- (۱) هشام
- (۲) عبدالملک
- (۳) ولید
- (۴) عبدالعزیز

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پس از مرگ هشام بن عبدالملک و تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه، فعالیت شبکه‌ی تبلیغاتی عباسیان به طرز چشم‌گیری افزایش یافت، دعوت عباسی به دنبال پیوستن ابومسلم خراسانی به جنبش و استقرار در خراسان، وارد مرحله‌ی سرنوشت‌سازی شد. ابومسلم با شکست فرمانروای اموی و فتح شهرهای خراسان وارد کوفه شد و ابوالعباس از خاندان عباسی را به خلافت نشان داد. ابومسلم مروان بن محمد، آخرین خلیفه‌ی اموی، را به همراه بسیاری از اعضای خاندان او از میان برداشت.

۳۶- کدام مورد به معاویه، نخستین خلیفه‌ی اموی، نسبت داده شده است؟

- (۱) به پیوندهای قبیله‌ای و قومی اهمیت زیادی می‌داد.
- (۲) اقوام غیرعرب را از برخی حقوق سیاسی و اجتماعی محروم کرد.
- (۳) برخلاف خلفای پیشین، با زور و غلبه‌ی نظامی، زمام امور را به دست گرفت.
- (۴) شیوه‌ی اخذ بیعت توأم با تهدید و اجبار را بنیان نهاد.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مهم‌ترین تحولی که با خلافت خاندان اموی پدید آمد فاصله گرفتن حکومت از اصول و ارزش‌های انسانی و اخلاقی مورد تأکید قرآن و پیامبر اسلام و تبدیل خلافت دینی به سلطنت بود. معاویه، نخستین خلیفه‌ای بود که برخلاف خلفای پیش از خود، با زور و غلبه‌ی نظامی، زمام امور را به دست گرفت. در زمان امویان، شیوه‌ی اخذ بیعت توأم با تهدید و اجبار بود. حکومت بنی‌امیه همواره در برابر معترضان و مخالفان خود سیاست سرکوب و خشونت را دنبال می‌کرد.

- ۳۷- کدام مورد به عمر بن عبدالعزیز، هشتمین خلیفه‌ی خاندان اموی، نسبت داده شده است؟
- (۱) اهانت به علی (ع) را که معاویه رسم کرده بود، منع کرد.
 - (۲) دستور داد از نومسلمانان جزیه کمی دریافت شود.
 - (۳) با جنبش اعتراضی مخالفان حکومت اموی با مدارا رفتار می‌کرد.
 - (۴) موجب تحول پایدار در سیاست امویان شد.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در میان خلفای اموی، عمر بن عبدالعزیز، شیوه‌ای متفاوت در حکومت اتخاذ کرد تصمیم گرفت که به کتاب خدا و سنت پیامبر عمل نماید. از این رو، اقدام به تغییر و اصلاحاتی کرد، از جمله دستور داد که فتوحات متوقف شود و از نومسلمانان جزیه گرفته نشود. او همچنین دشنام‌گویی و اهانت به علی (ع) را که معاویه به اجبار رسم کرده بود منع و فدک را به اهل بیت بازگرداند. ولی خلفای بعدی، سیاست او را کنار نهادند. اما این سیاست‌ها نام نیکی از او برجا گذاشت.

- ۳۸- امویان که نقش عمده ای در ایجاد جنگ جمل علیه امام علی (ع) داشتند. با شکست در این جنگ به کدام روش روی آوردند؟
- (۱) با تمام قوا در جنگ صفین از معاویه پشتیبانی کردند.
 - (۲) خواستار حکومت در شهرهای مهم شام شدند.
 - (۳) از خون‌خواهی عثمان از علی (ع) حمایت کردند.
 - (۴) در شهرهای مختلف به طغیانگری و جنگ و خونریزی قیام کردند.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. امویان که نقش مهمی در ایجاد جنگ جمل داشتند، پس از شکست در این جنگ، به معاویه در شام پیوسته و با تمام قوا از او در جنگ صفین پشتیبانی کردند.

- ۳۹- با وفات امام سجاد (ع) امامان شیعه پس از وی، روشی که در پیش گرفتند کدام است؟
- (۱) نهضت علمی وسیعی علیه امویان تشکیل دادند.
 - (۲) منظومه‌ای از معارف اسلامی مکتب اهل بیت را به وجود آوردند.
 - (۳) از ورود پیروان مکتب اهل بیت از درگیری‌های بی‌حاصل با عمال خلفای عباسی جلوگیری کردند.
 - (۴) از جذب پیروانش به وسیله خاندان عباسی، برای سوء استفاده از آنان جلوگیری نمودند.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پس از امام سجاد (ع) امامان شیعه، عمده کوشش خود را بر ترویج اسلام، مبارزه با جریان‌های فکری منحرف و تربیت شاگردان توانمند متمرکز کردند و منظومه‌ای از معارف اسلامی، با عنوان مکتب اهل بیت به وجود آوردند.

از این رو امام محمدباقر (ع) و امام جعفر صادق (ع) توانستند با بهره‌گیری از شرایطی که پدید آمد، نهضت علمی وسیعی را سامان دهند. نهضت علمی این دو امام چنان گسترده و غنی بود که پیشوایان فکری و پیروان مذاهب غیرشیعی و حتی گاهی پیروان ادیان دیگر را تحت تأثیر قرار می‌داد و به جلسه درس آنان می‌کشاند.

۴۰- کدام خلیفه اموی رسم اهانت به علی (ع) را منع نمود و فدک را به اهل بیت بازگرداند؟
(۱) عبدالملک مروان (۲) مروان دوم (۳) ولیدبن عبدالملک (۴) عمر بن عبدالعزیز

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. عمر بن عبدالعزیز دشنام‌گویی و اهانت به علی (ع) را که معاویه به اجبار رسم کرده بود، منع نمود و فدک را به اهل بیت بازگرداند.

۴۱- پس از مرگ آخرین ایلخان مغول و پیش از قدرت‌گیری تیمور، کدام حکومت شیعه مذهب در مازندران به قدرت رسید؟

(۱) سادات مرعشی (۲) سربداران (۳) علویان طبرستان (۴) آل مظفر

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول (۷۳۶ ق)، آغازگر چهل دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود که تا زمان قدرت‌گیری تیمور ادامه یافت. در این دوره، علاوه بر خانزادگانی از خاندان چنگیز و سرداران مغول که بر سر کسب قدرت رقابت و درگیری داشتند، چندین حکومت محلی غیرمغولی نیز در مناطق مختلف ایران به وجود آمدند. حکومت‌های شیعه مذهب از مازندران و سلسله‌ی آل مظفر از جمله‌ی آنها بودند.

۴۲- پس از مرگ آخرین ایلخان مغول و پیش از قدرت‌گیری تیمور، حکومت شیعه مذهب سادات مرعشی در کدام منطقه ایران به قدرت رسید؟

(۱) خراسان (۲) مازندران (۳) اصفهان (۴) آذربایجان

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول (۷۳۶ ق)، آغازگر چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود که تا زمان قدرت‌گیری تیمور ادامه یافت. در این دوره، علاوه بر خانزادگان از خاندان چنگیز و سرداران مغول که بر سر کسب قدرت رقابت و درگیری داشتند، چندین حکومت محلی غیرمغولی نیز در مناطق مختلف ایران به وجود آمدند. حکومت‌های شیعه‌مذهب سربداران و سادات مرعشی مازندران و سلسله‌ی آل مظفر از جمله‌ی آنها بودند.

- ۴۳- در ارتباط با سؤالات زیر کدام گزینه صحیح است؟
- الف) کدام توضیح در رابطه با آیین شمعی صحیح است؟
- ب) کدام ایلخان به آیین تشیع گروید؟
- ج) رشد قابل توجه تصوف و طریقت‌های صوفیانه در ایران، مربوط به کدام دوره می‌باشد؟
- ۱) الف) پیروان این آیین، به خدای بزرگ اعتقاد داشتند اما خداپرستی آنان ناقص بود. ب) الجاتیو ج) ایلخانان و تیموریان
- ۲) الف) پیروان این آیین، مجموعه‌ای از مظاهر طبیعت را می‌پرستند. ب) غتران‌خان ج) صفویه و تیموریان
- ۳) الف) مغولان در آغاز پیرو آیینی ساده موسوم به شمعی بودند که زیر نظر روحانیانی با عنوان راهب اداره می‌شد. ب) الجاتیو ج) ایلخان و تیموریان
- ۴) الف) پیروان این آیین مجموعه‌ای از مظاهر آسمانی را می‌پرستیدند. ب) غازان‌خان ج) خوارزمشاهیان و تیموریان

« پاسخ »

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
- الف) مغولان در آغاز پیرو آیینی ساده موسوم به شمعی بودند که زیر نظر روحانیانی با عنوان شمن اداره می‌شد. پیروان این آیین، مجموعه‌ای از مظاهر طبیعت را می‌پرستیدند و هر چند به خدای بزرگ اعتقاد داشتند، اما خداپرستی آنان ناقص بود.
- ب) ایلخان الجاتیو، پسر و جانشین غازان به مذهب تشیع گروید.
- ج) یکی از تحولات مهم دوران ایلخانان و تیموریان، رشد قابل توجه تصوف و طریقت‌های صوفیانه بود.

- ۴۴- امویان پس از شکست در کدام جنگ، به معاویه در شام پیوستند و معاویه برای رسیدن به اهداف قدرت طلبانه خود، دست به چه اقدامی زد و خاندان بنی سفیان با خلافت چه کسی به پایان رسید؟
- ۱) صفین - سرکوب معترضان به حکومت عثمان - معاویه اول
- ۲) صفین - معرفی خود به عنوان خون‌خواه عثمان - یزید دوم
- ۳) جمل - معرفی خود به عنوان خون‌خواه عثمان - معاویه دوم
- ۴) جمل - سرکوب معترضان به حکومت عثمان - یزید اول

« پاسخ »

- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. امویان که نقش مهمی در ایجاد جنگ جمل داشتند، پس از شکست در این جنگ، به معاویه در شام پیوستند و با تمام قوا از او در جنگ صفین پشتیبانی کردند. معاویه برای رسیدن به اهداف قدرت طلبانه‌ای که در سر داشت، خود را خون‌خواه عثمان، خلیفه سوم معرفی می‌کرد در حالی که از کمک به عثمان در مقابل معترضان خودداری کرده بود.
- خلفای بنی سفیان، معاویه اول - یزید اول - معاویه دوم

۴۵- متن زیر درباره چه کسی است؟

«با مرگ او (۷۳۶ ق)، چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران پدید آمد که تا زمان قدرت گیری تیمور ادامه یافت.»

(۱) غازان خان (۲) الجاتیو (۳) هلاکو (۴) ابوسعید

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مرگ ابوسعید (۷۳۶ ق.) آغازگر چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود که تا زمان قدرت گیری تیمور ادامه یافت.

۴۶- در دوران خلافت مأمون، «حسن بن سهل» کدام منصب را در اختیار داشت؟

(۱) وزارت (۲) حاکم عراق (۳) فرماندهی سپاه (۴) حکومت خراسان

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مأمون با تدبیر و شمشیری ایرانیانی هم چون خاندان سهل و طاهر بن حسین (ذوالیمینین)، برادرش را شکست داد و خلیفه شد. پس از آن بود که فضل بن سهل به عنوان وزیر مأمون و حسن بن سهل در منصف حاکم عراق، صاحب قدرت و جایگاه رفیعی شدند.

۴۷- در زمان امویان، شیوهی اخذ بیعت برای خلیفه جدید چگونه بود؟

(۱) ابتدا از بزرگان و افراد صاحب نفوذ هر منطقه، به زور بیعت گرفته می شد و سپس فرماندهان نظامی و امیران ولایات بیعت می کردند.

(۲) ابتدا فرماندهان نظامی، امیران ولایات و سپس بزرگان خاندان اموی و بزرگان و افراد صاحب نفوذ هر منطقه بیعت می کردند.

(۳) ابتدا بزرگان خاندان اموی و سپس فرماندهان نظامی و امیران ولایات بیعت می کردند.

(۴) ابتدا امیران ولایات و سپس فرماندهان نظامی و بزرگان خاندان اموی بیعت می کردند.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در زمان امویان، شیوهی اخذ بیعت توأم با تهدید و اجبار بود. بدین گونه که ابتدا بزرگان خاندان اموی و سپس فرماندهان نظامی و امیران ولایات بیعت می کردند. پس از آن، امیر و والی هر منطقه از افراد صاحب نفوذ و دیگر مردمان تحت حکومت خود بیعت می گرفت و مخالفان را به جان و مال تهدید می کرد.

۴۸- کدام گزینه، از جمله معروف ترین والیان اموی بود که بر عراق و ایران فرمان راند؟

(۱) یوسف بن عمر (۲) عمروعاص (۳) عمرو بن حمق (۴) طارق بن زیاد

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. زیاد بن ابیه، پسر عبیدالله، حجاج بن یوسف ثقفی و یوسف بن عمر از جمله معروف ترین والیان اموی بودند که بر عراق و ایران فرمان راندند و به ایرانیان، خواه مسلمان و خواه غیرمسلمان ظلم زیادی کردند.

- ۴۹- در جریان شورش معترضان علیه عثمان که به قتل این خلیفه انجامید، معاویه چه واکنشی نشان داد؟
- (۱) معترضان را برای سقوط خلیفه تشویق کرد.
 - (۲) به حمایت مالی و تهیه نیروی نظامی برای معترضان پرداخت.
 - (۳) با سپاه شام، به یاری عثمان شتافت.
 - (۴) از کمک به عثمان در مقابل معترضان خودداری کرد.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. معاویه برای رسیدن به اهداف قدرت طلبانه‌ای که در سر داشت، خود را خون‌خواه عثمان، خلیفه سوم معرفی می‌کرد در حالی که از کمک به عثمان در مقابل معترضان خودداری کرده بود.

- ۵۰- کدام مورد، از ویژگی‌های «جنبش شعوبی» در دوره‌ی حکومت اموی و دوره‌ی اول حکومت عباسی است؟

- (۱) مبارزه با خلافت بنی امیه و پیوستن به قیام‌های ضد اموی
- (۲) فراهم کردن زمینه‌ی مناسب برای شکل‌گیری سلسله‌های ایرانی در مناطق شرقی ایران
- (۳) ترکیبی از عقاید دینی و فلسفی اسلامی و غیراسلامی مانند زرتشتی، مانوی و مزدکی
- (۴) تأکید بر برابری تمامی اقوام با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گروهی از اندیشمندان، شاعران و نویسندگان ایرانی با سیاست تعصب و تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای امویان به مخالفت برخاستند و با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر، بر برابری تمامی اقوام تأکید می‌کردند. البته عده‌ای از آنان در این کار به افراد کشیده شدند و از طریق مقایسه‌ی زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند. اینان به شعویان معروف شدند. جنبش شعوبی در دوره‌ی اول عباسیان نیز هم‌چنان در عراق فعال بود.

- ۵۱- حکومت امویان در اندلس به دست چه کسی و در کدام شهر آن پایه‌گذاری شد؟

- (۱) هشام بن عبدالملک - غرناطه
- (۲) عبدالرحمان بن معاویه - غرناطه
- (۳) هشام بن عبدالملک - قرطبه
- (۴) عبدالرحمان بن معاویه - قرطبه

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پس از سقوط خلافت اموی، یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمان بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد. او سرانجام موفق شد شهر قرطبه در آندلس را تصرف و حکومت امویان را در آنجا پایه‌ریزی کند.

۵۲- کدام فرد، از سیاستمداران زیرک اما دنیاطلب بود که معاویه با وعده ی حکومت شهرها و مناطق مختلف و بذل و بخشش فراوان از بیت‌المال، آنان را به خدمت گرفت؟
(۱) حجر بن عدی (۲) عبدالرحمان بن اشعث (۳) مغیره بن شعبه (۴) یوسف بن عمر

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معاویه با وعده ی حکومت شهرها و مناطق مختلف و بذل و بخشش فراوان از بیت‌المال، عده‌ای از سیاستمداران زیرک اما دنیاطلب مانند عمروعاص و مغیره بن شعبه را به خدمت گرفت.

۵۳- کدام گزینه، از نتایج فتح مصر (در سال ۲۰ ق) برای اعراب مسلمان نبود؟
(۱) اعراب علاوه بر غنائم، منابع اقتصادی آن سرزمین را در اختیار خود گرفتند.
(۲) زمینه برای پیشروی مسلمانان در دیگر مناطق آفریقا فراهم شد.
(۳) سرزمین شام به طور کامل از خطر هجوم رومیان در امان ماند.
(۴) سلطه و نفوذ سیاسی و نظامی امپراتوری روم شرقی در این سرزمین از بین رفت.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با فتح مصر (سال ۲۰ ق) سلطه و نفوذ سیاسی - نظامی امپراتوری روم شرقی در آن سرزمین از بین رفت، شام از خطر هجوم رومیان تا حدودی در امان ماند و زمینه را برای پیشرفت مسلمانان در دیگر مناطق آفریقا، فراهم کرد. اعراب مسلمان در کم‌تر از ۲۰ سال، سرزمین‌های مهم ایران، شام و مصر را تصرف کردند. اعراب علاوه بر غنائم فراوانی که در جریان فتوحات کسب کردند، منابع اقتصادی و درآمدهای مالیاتی آن سرزمین‌ها را در اختیار خود گرفتند.
توضیح: عبارت «به طور کامل» که جایگزین «تا حدودی» شده، دلیل نادرستی گزینه ی ۳ می‌باشد.

۵۴- مسلمانان اندلسی، در پیشرفت کدام رشته از علوم و معارف، نقش مهم‌تری داشتند؟
(۱) فقه (۲) فلسفه (۳) پزشکی (۴) ریاضیات

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برجسته‌ترین میراث اسلامی اندلس در عرصه ی علم و اندیشه تجلی یافت و مسلمانان اندلسی نقش مؤثر و پویایی را در پیشرفت رشته‌های گوناگون علوم و معارف از قبیل تفسیر، حدیث، فقه، کلام، ادبیات، پزشکی، داروسازی، گیاه‌شناسی، ریاضیات، نجوم و مهم‌تر از همه فلسفه ایفا کردند.

- ۵۵- کدام مورد، از اقدامات حکومتی عمر بن عبدالعزیز، هشتمین خلیفه‌ی اموی می‌باشد؟
- (۱) غنائم حاصل از فتوحات را به طور مساوی بین تمام مسلمانان تقسیم کرد.
 - (۲) رسم جزیه گرفتن از نومسلمانان را دوباره برقرار نمود.
 - (۳) دشنام‌گویی و اهانت به علی (ع) را منع نمود.
 - (۴) قیام‌های خوارج و موالی را با خشونت تمام سرکوب کرد.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در میان خلفای اموی، عمر بن عبدالعزیز، هشتمین خلیفه‌ی این سلسله، شیوه‌ای متفاوت در حکومت اتخاذ کرد. از جمله دستور داد که فتوحات متوقف گردد و از نومسلمانان جزیه گرفته نشود. او همچنین دشنام‌گویی و اهانت به علی (ع) را که معاویه به اجبار رسم کرده بود، منع نمود و فدک را به اهل بیت بازگرداند.